

БҮРЯТ - МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улаан-Удын Горномой орган

№ 158 (3462) 1941 оной июлия 8, вторник СЭН 15 МҮНГЭ

АРАДАЙ БҮХЫ ХҮСЫЕ ДАЙСАНИЕ БУТА СОХИЛГОДО ЗОРЮУЛАЯ!

Гүрэнэй Оборонны Комитедэй түрүүлэгшэ, арадай ялаг, сээл мэргэн вожды И. В. Сталиний эрэлхэг зоримгой, илалтадаа батаар найдаһан, хонтоё байхан хоолойнь агуу эхэ оромдай үсгэлдэр сосособо. Нүхэдтөө, гражданинуудтаа, аха ба эгэшэ дүүнэртээ, Улаан Арми ба Флотойнгоо биеүүдтэ, манай орон доторхи ба бүхы дэлхэй дээрхи хэдэн арбад миллион хани хүхэртөө советскэ правительствыне толгойлогшыне хандаһан энэ хандалгыне шанга аюулай тохёолдоод байһан үедэ бүхы дэлхэй сосособо. СССР-тэ мэхэтэ муухайгаар довтолон ороһон германска фашистска шуахайшадта эсэргүү дайнтай дашарамлан, хүн бүхэндэ би болон ороо ба ехэнүүд асуудалдуудыне хүхэр Сталиний тоб тодоор элэрхэйлэ. Нүхэр Сталиний болбол ябуулгын дайшалхы програмыне бүхы советскэ арада үгэбэ. Нүхэр Сталиний үгэ хадаа манай бүхы арадай зүрхыне, оюун бодолыне гүнзэгыгөөр басуулаба. Тэрэ хадаа тэмсэлдэ зоригжуула, арадай дура хүсэлэе шангадхан элсүүлнэ. бүхы ардыне нягтаар жагсаана, дайсание бута сохилгодо арадай бүхы хүсые эмхидхэнэ.

Советскэ орондоо эхэ, шанга аюуа тохёолдоод байна. Бидэниие дайнда татаһанһаань шалтагаалан, манай орон болбол танкунуудар ба авиациар шүдэндөө хүрэтэр эбсэглэгдэн хорото ба муу эхэтэ дайсангай — германска фашизмтай — үхэлтэй байдаһанда оробо. Энэ дайсан хадаа Европын бүхы арадуудай, дэлхэйн бүхы арадуудай дайсан мүн. Энэ дайсан довтолон ороһон тулжаа, довтолгодо үншнөө хойшо элсүүлгэдэн ба бэлдхэгдэн 170 дивизие Улаан Армида эсэргүүсэн хайба.

Зүгөөр, гитлеровскэ сэрэгүүдэй сэг зүүрин амжалтыг туйлабашы наань, германска фашизм энэ дайнда үхэлэйгөө газарыне олохо байга. Германска фашизм болбол манай хүдлөө адхаһан манай газар дайды эзэмдэхэ, манай ажаллаар туйлан абтайн манай талха тарна ба манай нефтыне эзэмдэхэ, помещикуудай засагыне хэргэц бодхоо, хаант засагыне хэргэц бодхоо, Советскэ Союзай бүхы арадуудай национальна культурыне ба национальна гүрэнтэ байлалыне хандарга гэнэн зорилго табиһынь манай бүхы арад мэдэнэ. «Тимэ болохоолооро, советскэ гүрэнэй ажалбайга ба үхэл тухайда, СССР-эй арадуудай ажалбайга ба үхэл тухайда, Советскэ Союзай арадууд эрхэ сүлөөтэй байха үгэ али богдолшолодо орохо тухайда хэрэг ябажа байна».

Фашистска харшангуудыне илаха байһандаа бүхы советскэ арадай гүнзэгыгөөр эгшгэһынь хүхэр Сталиний харуулаа. Бидэнэр болбол түрүү зэргын эрхим техникээр эбсэглэгдэн Хүдэлмэришан-Тарашанай Улаан Арми ба Флотой гэшэбди. Гитлер хадаа СССР-тэ эсэргүүсэн 170 дивизие хаябашы наа, танкунуудар ба авиациар фашистнуудай армийн шүдэндөө хүрэтэр эбсэглэгдэн байбашы наань. Улаан Арми болбол тэрэндэ эсэргүүсэн артиллери, сусаршагүй зоримгойгоор, шан габьяатайгаар тэмсэжэ байна.

Энэпийнэ дайсадыне мэдэрхэ баатай болобо. Ородой хүндэ артиллери эрхим һомонудтай ба эрхимээр буудана; байлаандаа улаанармеецүүд тусгаар хатуу

эрэлхэг зориг харуула; тон бэрхшээлтэй оршом байдалда оробошы наа, Улаан Армийн боеүүд бөөе тушаанагүй, харин һүүлшынтөө патрон хүрэтэр үхэллөө айнагүй; хүндөөр шархатаһан улаанармеецүүдыне эсэргүүсэлгөө үргэлжлөөр байдаг гэжэ хэдэ хэдэн оронуудай хэблэл тэмдэглэнэ. Германска арми болбол нимэ зоримгой противниктай түрүүшынхэе ушарба, байлдаанууд хаа-хаанагүй хатуу зоримгойгоор ябуулагдана гэжэ хари гүрэнэй хэблэлэй зарим органууд мэдүүлнэ.

Европын континент дээрэ Гитлерэй арми мүнөө хүрэтэр шанга эсэргүүсэлгэ үшөө үзөөгүй. Тимэ дээрһэнэ, фашистска байрхуу пропагандистнууд хадаа германска армийн илагдашагүй тухайда хашхарадаһан байна. Зүгөөр, Германи болбол дайнай эхилхээр 11 үдэрэй торшо соо эрхим дивизионууд ба авиацинтаа эрхим частынуудыне гэжэ, тэдэнэ байлдаанай поли дээрэ бута сохилгодо ба өөрингөө үхэлые олоо. Немецко-фашистска армийн илагдашагүй гэдэгын дэмы байба. юуб гэхэдэ, үшөө элсүүлгэдэггүй байһан Улаан Армийн эсэргүүсэлгын түрүүшын үдэрнүүдтэ, «немецко-фашистска армийн эрхим дивизионуудыне манай Улаан Армияр бута сохилгоод байһан тулжаа, гитлеровскэ фашистска арми хадаа Наполеоний ба Вильгельмын армийнуудай бута сохилгоодо адыар, тэрэнлэн бута сохилгодо болохо ба бута сохилгоошын ушартай гэшэнэ».

Сэрэгэй мэдэнүүд ба сэрэгэй корреспондентууд энэ тобшоолыне тодоор баримтална. Улаан Арми болбол агууехэ советскэ арадад хабаатай тусгаар, жэнхэлшгүй эрчимгойгоор, эрид шударгуугаар, хүсэтэйгөөр ба шан габьяатайгаар тэмсэжэ байна. Илахамын дүтлөө гэжэ дэмы ханажархөд, дайсан дэмы баярлана. Тэрэ хадаа мүнөө хүрэтэр иматгал түрүүшын частынуудтай тулалдажа, хоёр-гурбан үдэр соо хил шадарай сэрэгүүдтэй байдаһан байха юм. Манай сохилгын улам ургажэ ба шангадажа байһыне, «хэргэн мянгад танкунуудар ба самолетуудар эбсэглэгдэн Улаан Армийн гол хүсэнүүдтэй байлаһанда орожо» байһыне дайсан үдэрһөө үдэртэ мэдэртэг болохо гэшэнэ.

Тийбэ-яабашы, бидэнэр манай орондо тохёолдоод байһан аюулай бүхы гүнзэгые ойгохо ба «дайнай уриа тээхи үедэ хүсэл ойгомжотой, харин байдалы, дайнай үндэһөөрнэ хубилгаад байһан мүнөө үедэ аюулай, наана амар байлаһаа, алмай назагай ябадалаа, амгалан үеын байгуулагтын баяндал болоһоо» түргөөр хачасха ёһотойбди.

Олон хүнэй хлбаадагатайгаар заводууд, фабриканууд ба колхозуудта болон суглаанууд дээрэ Советскэ арад болбол советскэ правительствыне толгойлогшо, арадуудай вожды — хүхэр Сталиний хандалгата эрхим харюу үгэнэ. Эхэ ороноо, советскэ гүрэнөө хамгаалгада гартаа буу барижа болохоор бэлэн байһан бүхы ороммай жагсан болоно.

Москва — Советүүдэй агууехэ ороной центр мүн. Эндэ гражданска дайнай үедэ Ленин ба Сталиний Улаан Армийн байгуулгыне хүтэлбэриһан юм. Советскэ гүрэнөө хамгаалгада уряалһан хү-

сэн түгэс уряалнууд эндэнэ нэгэнтэ бэшэ ханхивһан байна.

Фашистска бандануудай горьдоһон, Киевий предпритивууд, эмхизургаанууд ба организационуудта митингүүд боложо байна. Митингүүдэй нэгэн дээрэ уранзохёошшо Ванда Василевская үгэ хэлэбэ.

— Би үсгэлдэр лэ фронтноо эрээб. Эхэ оронойнгоо газар дайдын метр бүхэнэй түлөө улаан сэрэгшэдэй угаа зоримгойгоор байлдажа байһынь харааб. Хүнүүд иматгал эрхэ сүлөөтэй түлөө, дура хүсэлэй түлөө нимэ зоримгойгоор байлдана гэшэд. Энэ байлдаан хадаа һүүлшын байлдаан болохо байна...

Тэрэ хадаа — энэ аюулай үдэрнүүдтэ, эрхэ сүлөөтэй түлөө, эхэ оронойнгоо түлөө, Сталиний түлөө, байлаандаа бүгдөөрөө жагсахые уряална.

Хэрбээ дайсан үнгрһан үеынгөө ушарые мартаагүй байгаа наа, Ленинградска, москвоска, горьковскэ харьковска, ростовскэ хүдэлмэришэд, Донбассай шахтернууд тангаригаа дэмы үгэдэггүй гэжэ мэдэхэ ёһотой. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилһэнһээ хойшо Донбассата нүүрһэ малтан абалга нилээд эхэ болоо.

Арад болбол хүхэр Сталиний уряалаар бүхы хүдэлмэреэ дайнай байдалай гуримаар шэнхэндэ табина, фронттын интересүүдтэ ба дайсание бута сохилгыне эмхидхэлгын зоримонуудта бүхы юмыне хандуула. Советскэ арал хадаа «советскэ газар дайдын бөөм бүхэни хамгаалха, манай городууд ба тосхонуудай түлөө шүһанайнгаа һүүлшын дунал хүрэтэр байлдажа, манай арадад хабаатай зоримгой ябадал, үүсхэл ба шударгуу оролдогто гаргаха» байна.

Нүхэр Сталиний болбол германска фашизмдэ эсэргүү советскэ арадай тэмсэлэй уласхооронды угаа эхэ удаһанарыне харуулаба. Энэ дайе юрын дайн гэжэ тооложо болохогүй. «Энэ хадаа иматгал хоёр армийнуудай хоорондох дайн бэшэ гэшэнэ. Энэ болбол тийхэлтээ халта, немецко-фашистска сэрэгүүдтэ эсэргүү бүхы советскэ арадай агууехэ дайн мүн. Манай орондо тохёолон аюулыне усалхаһаа гадна, харин германска фашизмын таралта дорго зобожо байһан Европын бүхы арадуудта туһаламжа үзүүлгэ хадаа фашистска дарлагшадта эсэргүүсэн эсэгэ ороноо хамгаалгын энэ бугадаарадай дайнай уг зорилго болоно гэшэнэ. Гүсөөлгын энэ дайнда бидэнэр тусгаараа бэлэбди. Бидэнэр энэ агууехэ дайнда Европын ба Америкийн арадуудай зүгһөө, тэрэ тоодо, гитлеровскэ зонхилоһондоо богдолшолоһон германска арадай зүгһөө үнэн союзнигуудтай байха гэшэбди. Эсэгэ оронойнгоо эрхэ сүлөөтэй түлөө манай дайн болбол Европын ба Америкийн арадуудай бээ даанхай байдалай түлөө, демократическа эрхэ сүлөөтэй түлөө тэдэнэрэй тэмсэлтэй нэгдэн нилхэжэ байна. Энэ хадаа Гитлерэй фашистска армийнуудай зүгһөө богдолшолодо ба богдолшолгын аюудта эсэргүү эрхэ сүлөөтэй түлөө байһан арадуудай нэгэлэмэл фронт болохо гэшэнэ».

— Дайсание бута сохилгодо арадай бүхы хүсые зориула! — гэһэн хүхэр Сталиний урла манай орон дотор дэмжэлгэ олохоо гадна, бүхы дэлхэй дээрэ дэмжэлгэ олохо байна. Манай үнэн хэрэгые хамгаалгада нэгэ хүн шэнгөөр, барандаа жагсан болой, Ленин-Сталиний партине тойрон, Советскэ правительствыне тойрон, тэрэниие толгойлогшо — хүхэр Сталиниие тойрон бүхы хүсөө нягтаар жагсаая! Манай героическа Улаан Армийн, манай алдарта Улаан Флотыне дэмжэлгэдэ бүхы хүсөө зориула! Дайсание бута сохилгодо арадай бүхы хүсые зориула! Манай илалтын түлөө, уряалһа! («Правдын» түрүү бэшгһээ)

„Бидэнэр хадаа Улаан Армида алибүхы туһаламжа эмхидхэхэ, тэрэнэй зэргэнүүдыне хүсэтэйгөөр нэмээлгы хангаха, тэрэниие бүхы шухала зүйлнүүдээр тэдхэлгы хангаха, сэрэгүүдыне ба сэрэгэй ашаануудыне тээһэн транспортнуудай түргөөр ябалгы, шархатагшадта үргэн туһаламжые эмхидхэхэ ёһотойбди“.

(И. В. Сталин).

РЕВОЛЮЦИОННО ҺЭРЭМЖЭЭ БҮХЫ ХЭМЖЭЭГЭЭР ДЭЭШЭЛҮҮЛЭ!

Улаан Армиин зэргэдэ жагсахаар бэлэн

Юлийн 3-да Улаан-Удын Маханай комбинадайд хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэришэдтэй митинг дээрэ Сталиний радиогоор хэлэһэн үгэ тухай ВКП(б)-гэй горкомой секретарь хүхэр Татьянаий мэлээсэл дуулаба. Эндэ үгэ хэлэһэнд хадаа фашистска эзэмдэгшэдыне биса дэбхээр хэзээдэ бэлэн байһанаа ба үйлдбэри дээрэ үндэр бүтөөсөнүүдыне туйлажа, Улаан Армида ба Улан-Сэрэгэй Флотыне бүхы хэрэгсэлүүдээр бүрин хангахадай гэжэ мэдүүлбэди.

Фашизмые бута сохилгодо бүхы хүсөө үгэхэ

Гүрэнэй Оборонны Комитедэй түрүүлэгшэ гениальны Сталиний радиогоор үгэ хэлэһэн тушаа Заиграйн аймагай центр дээрэ болоһон митингдэ мянга гаран хүдэлмэришэн ба албахаагшад суглаара.

Нара бүридэ нэгэ үдэрэйгөө салынгые обороннын фонддо

Бурят-Монголой Многопромсовозай бүхы артынуудтэй хүдэлмэришэд ба албахаагшадтэй митинг үнэргэгдөө.

Парти ба правительствын түрүүшын уряалаар

Бидэнэр, БМАССР-эй Совнаркомой хүдэлмэришэд ба албахаагшадтэй митингын резюлюцияна

Юлийн 3-да Улаан-Удын Маханай комбинадайд хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэришэдтэй митинг дээрэ Сталиний радиогоор хэлэһэн үгэ тухай ВКП(б)-гэй горкомой секретарь хүхэр Татьянаий мэлээсэл дуулаба. Эндэ үгэ хэлэһэнд хадаа фашистска эзэмдэгшэдыне биса дэбхээр хэзээдэ бэлэн байһанаа ба үйлдбэри дээрэ үндэр бүтөөсөнүүдыне туйлажа, Улаан Армида ба Улан-Сэрэгэй Флотыне бүхы хэрэгсэлүүдээр бүрин хангахадай гэжэ мэдүүлбэди.

Улаан Армиин зэргэдэ жагсахаар бэлэн

Гүрэнэй Оборонны Комитедэй түрүүлэгшэ гениальны Сталиний радиогоор үгэ хэлэһэн тушаа Заиграйн аймагай центр дээрэ болоһон митингдэ мянга гаран хүдэлмэришэн ба албахаагшад суглаара.

Нара бүридэ нэгэ үдэрэйгөө салынгые обороннын фонддо

Бурят-Монголой Многопромсовозай бүхы артынуудтэй хүдэлмэришэд ба албахаагшадтэй митинг үнэргэгдөө.

Парти ба правительствын түрүүшын уряалаар

Бидэнэр, БМАССР-эй Совнаркомой хүдэлмэришэд ба албахаагшадтэй митингын резюлюцияна

БУРКООПСОЮЗАЙХИДАЙ УЯЛГА

Гүрэнэй Оборонны Комитедэй түрүүлэгшэ хүхэр Сталиний радиогоор хэлэһэн үгэдэ зориулагдана митинг дээрэ Буркоопсоюзай хүдэлмэришэд ба албахаагшад эхэ ороноо хамгаалхаар хэзээһыне бэлэн байһанаа мэдүүлбэд.

ГЭРЭЙ ЭЗЭН ЭХЭНЭРНҮҮД ОНЬОН МЭРГЭЖЭЛ ШУДАЛХАНЬ

Селенгын үнэнзамай пароходство болон митингдэ суглааршад агууехэ вождын радиогоор хэлэһэн үгые бүрин найшаагаад, үндэр бүтөөсөнүүдыне туйлахын түлөө социалистическэ мурсые бүрин үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, шөнөөүүд уялгануудыне абтан ба оборонно кружогуудта бугалэ хабаадасхыне хүсөөнэ байна.

БАСАГАД ТРАКТОРАЙ РУЛЬДА ҺУУНАД

Манай эсэгэ орондо германска фашизмын мэхэтэй муухайгаар довтолон ороһондхон харюу бодгожо, Кабанскын аймагай олон басагад-колхознигууд Кабанскын МТС-тэ ерөөд трактор ба комбайнуудыне шуудлан үзэжэ байна. Тэдэнэр эршүүлэй орондо тракторай рульда һуухаар хэзээдэ бэлэн.

Уранзурагша В. Корнецкийн фотомонтаж. «Искусство» хэблэлээр гарг агаһан плакатада буулгабари. ТАСС-эй фотохроника.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ
У К А З
ДАЙНАЙ ҮЕДЭ АРАД ЗОНИЕ МЭГДҮҮЛХЭ ХУУРМАГ АБЯА ЗЭРЭБ ТАРААНАЙ ТҮЛЭЭ ХАРИУСАЛГА ТУХАЙДА
 Дайнай үедэ арад зоние мэгдүүлхэ хуурмаг абяа зэрэб тараанай түлөө зэмэтэ шорнуудыне сэрэгэй трибуналай шийдхээрээр, хэрбээ энэ ябуулгын хуулийн ёһоор бүри хүндэ хэһээлтэдэ хабзадуухаар бэшэ байга наань. 2-һоо 5 жэл хүрэтэр болзортгойгоор түрүүдэ хааха гэжэ тогтоохо.
 СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
 СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.
 Москва, Кремль.
 1941 оной, июлия 6.

